

GIỚI THIỆU ĐÔI NÉT VỀ ĐIỆN NÃO ĐỒ VIDEO TRONG CHẨN ĐOÁN MỘT SỐ BỆNH ĐỘNG KINH

Nguyễn Thị Kim Xuyên¹, Nguyễn Thị Hùng²

Mặc dù ngày nay với sự phát triển của khoa học kỹ thuật, nhiều phương pháp thăm dò hiện đại ra đời, đặc biệt là các phương tiện chẩn đoán hình ảnh học đã giúp ích rất nhiều cho việc chẩn đoán các bệnh lý thần kinh như CT, MRI,.. tuy nhiên điện não đồ vẫn có một giá trị nhất định trong một số bệnh lý, đặc biệt là trong việc chẩn đoán và theo dõi động kinh

Cùng với sự phát triển của các kỹ thuật hiện đại khác, kỹ thuật ghi điện não cũng có những tiến bộ đáng kể:

từ máy ghi 4 kênh, tăng lên thành máy có 8,10,12,14,16,18,20,...32 kênh, từ máy ghi bằng bút nhiệt, bút mực, qua vi tính và sự ra đời của kỹ thuật đo điện não kỹ thuật số có quay camera....và một số kỹ thuật đo điện não tân tiến khác

Bằng kỹ thuật điện não video (VIDEO EEG), sẽ cung cấp cho các thầy thuốc lâm sàng một băng video ghi lại các biến đổi của bệnh nhân cùng lúc với ghi điện não, các thầy thuốc sẽ được xem lại những hình ảnh video này cùng với những biến đổi điện não cạnh nhau trên cùng một màn hình và chính vì thế họ sẽ tận mắt thấy được cơn co giật của bệnh nhân cũng như những biến đổi hành vi trong cơn cùng với các hoạt động điện não ở cùng thời điểm đó.

Do đó kỹ thuật video –EEG thật sự hữu ích trong một số trường hợp:

1/ Xác định những cơn co giật với những đặc điểm bất thường của bệnh nhân có đúng thật là cơn động kinh hay không

2/ Giúp các thầy thuốc xác định loại cơn động kinh

3/ Định khu vực não có ổ động kinh, việc này rất quan trọng trong việc đánh giá trước phẫu thuật ở các trường hợp động kinh mà các bác sỹ lâm sàng có ý định can thiệp phẫu thuật,

4/ Là tiêu chuẩn vàng để chẩn đoán các trường hợp cơn co giật không phải động kinh

Kỹ thuật này được thực hiện trong một thời gian kéo dài và có thể ghi khi bệnh nhân ở nhà hoặc ở tại bệnh viện

1/ Trong trường hợp ghi khi bệnh nhân ở tại nhà của họ:

¹ Bs CKI, Khoa Thần Kinh, BV Nguyễn Tri Phương

² TS, BV Nguyễn Tri Phương

Bệnh nhân sẽ được đặt các điện cực ở da đầu thật chặt (thường là dạng mũ) sau đó tất cả sẽ nối với một chiếc hộp nhỏ bệnh nhân có thể đeo ở thắt lưng hoặc ở vai và kết hợp với camera tại nhà (thường camera đặt ở phòng riêng của bệnh nhân) và sẽ theo dõi khoảng 6-8 giờ hoặc có thể hơn. bệnh nhân nên ở cùng một người khác trong gia đình của mình hay bạn bè trong lúc ghi điện não. Kỹ thuật này được khuyến áp dụng ở những bệnh nhân có tần số cơn dày (khoảng ít nhất 3 cơn/ tuần).
Ưu điểm của phương pháp này là ít tốn kém hơn so với ghi tại bệnh viện , bệnh nhân cũng cảm thấy thoải mái hơn.

2/Tuy nhiên kỹ thuật thường được sử dụng trong thực tế đó là ghi tại bệnh viện ,vì nó tốt hơn , đặc biệt là an toàn hơn khi bệnh nhân có cơn co giật .

Bệnh nhân sẽ được đo ở phòng đo điện não đồ của bệnh viện và một đội ngũ chuyên biệt (bác sỹ, y tá, kỹ thuật viên) đã được huấn luyện, quan sát và theo dõi , các kỹ thuật viên và các y tá sẽ hướng dẫn và xử lý kịp thời những trục trặc nhỏ về kỹ thuật → giúp bệnh nhân cảm thấy yên tâm hơn và chất lượng bản ghi sẽ tốt hơn

Khi có cơn co giật xảy ra các thầy thuốc tại bệnh viện có thể cho thuốc làm giảm, hoặc cắt cơn nếu cần thiết,.

Ghi tại bệnh viện còn cho phép thực hiện một số nghiệm pháp hoạt hóa như tăng thông khí , kích thích ánh sáng ..vv

thời gian ghi thường phải từ 24 giờ trở lên, những bệnh nhân có tần suất cơn thấp được khuyến nên ghi tại bệnh viện.

Tuy vậy, vì bệnh nhân phải nhập viện, và ở lại vài ngày trong bệnh viện , cho nên chi phí sẽ tốn kém hơn. Bệnh nhân cũng sẽ than buồn chán vì phải ở trong bệnh viện

Chuẩn bị bệnh nhân như thế nào ?

Bệnh nhân khi chuẩn bị để ghi Video EEG nên:

- Gội đầu và có thể tắm sạch sẽ trước vì trong thời gian ghi tại bệnh viện bệnh nhân có thể chỉ tắm khô thôi
- Tránh mặc áo chui đầu để tiện việc thay quần áo khi trên đầu đang có mắc điện cực
- Bệnh nhân có thể thực hiện một số hoạt động trong lúc ghi như: nói chuyện, đọc báo , xem tivi, chơi game..vì thế bệnh nhân nên mang theo một số các vật dụng như giấy, bút chì , tạp chí..... để giết thời gian .
- Một lưu ý quan trọng là nên có một người thân ở bên cạnh bệnh nhân ,có thể là gia đình hoặc bạn bè, nhất là người đã từng chứng kiến được cơn của bệnh nhân trước đây.

Tóm lại với một quy trình ghi được chuẩn bị chu đáo , và đúng kỹ thuật, Video EEG sẽ cung cấp cho các bác sĩ lâm sàng một thông tin quan trọng và có giá trị, sẽ hỗ trợ đắc

lực cho việc theo dõi, chẩn đoán và điều trị bệnh động kinh một cách hữu hiệu , và một điều quan trọng là nó rất hữu ích để giúp người thầy thuốc lâm sàng loại trừ được những trường hợp bệnh nhân có các cơn không phải động kinh, nhằm hạn chế cho người bệnh việc sử dụng và chịu những tác dụng phụ không đáng có từ các thuốc chống động kinh.